

PC 5538-NJ

D-8/2110

PUNJABI MUDHLA GYAN

Semester- I

Time Allowed : Three Hours]

[Maximum Marks : 75

ਭਾਗ—ੳ

8. ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ :

- (i) ਮਾਘ ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਹੜਾ ਮਹੀਨਾ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ?
- (ii) ਲਿੰਪੀ ਅੱਬ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਸ਼ਬਦ ਜੋੜ ਸਹੀ ਕਰੋ।
- (iii) 7, 17, 35 ਅੰਕਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ।
- (iv) ਕੋਈ ਦੋ ਪਸ਼ੂਆਂ ਦੇ ਨਾਂ ਲਿਖੋ।
- (v) ਪਹਿਲੇ ਦੋ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦਾ ਨਾਂ ਲਿਖੋ।
- (vi) ਬੁੱਧਵਾਰ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤੇ ਪਿੱਛੋਂ ਕਿਹੜਾ ਦਿਨ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ?
- (vii) ਸਚ, ਸੁਤਾ, ਬਿਲੀ, ਉਤਰ ਸ਼ਬਦ ਨਾਲ ਲਗਾਖਰ ਵਰਤ ਕੇ ਸ਼ਬਦ ਜੋੜ ਸਹੀ ਕਰੋ।
- (viii) ਨਾਨਕੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਦੋ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦੇ ਨਾਂ ਦੱਸੋ।
- (ix) ਗੁਰਮੁਖੀ ਵਰਣਮਾਲਾ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੇ ਕਿੰਨੇ ਅੱਖਰ ਸਨ ?
- (x) ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ ਕਿੰਨੀਆਂ ਲਗਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ?
- (xi) ੀ, ੋ, ੈ ਲਗਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਦੱਸੋ।
- (xii) ਨਾਸਿਕਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ 'ਸਿਹਾਰੀ' ਨਾਲ ਕਿਹੜੇ ਲਗਾਖਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ?
- (xiii) ਅ ਸਵਰ ਦੀ ਸ਼ਬਦ ਵਿੱਚ ਆਰੰਭਿਕ ਸਥਿਤੀ ਵਾਲੇ ਦੋ ਸ਼ਬਦ ਬਣਾਉ।
- (xiv) ਅੱਖਰਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਕਰਮ ਵਿੱਚ ਕਰ ਕੇ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਦੇ ਨਾਂ ਬਣਾਉ :
ਰ, ਟ, ਮਾ, ਟ, ਦੂ, ਕੱ
- (xv) ਕ ਵਰਗ ਦੇ ਅੱਖਰਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ :
ਗ ਕ ਛ ਘ ਖ

15×2=30

1. ਕੋਈ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ :

(ੳ) ਪੈਂਤੀ ਅੱਖਰੀ (ਪੁਰਾਤਨ ਗੁਰਮੁਖੀ ਵਰਣਮਾਲਾ) ਲਿਖੋ।

ਜਾਂ

(ਅ) ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਲਾਈਨਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿੰਪੀ ਦੇ ਕ੍ਰਮ ਅਨੁਸਾਰ ਲਿਖੋ :

ਕ	ਖ	ਗ	ਘ	ਙ
ਤ	ਥ	ਦ	ਧ	ਨ
ਪ	ਫ	ਬ	ਭ	ਮ
ਟ	ਠ	ਡ	ਢ	ਣ
ਚ	ਛ	ਜ	ਝ	ਞ
ਓ	ਅ	ੲ	ਸ	ਹ

1×5=5

2. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਾਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ **ਪੰਜ** ਵਾਕਾਂ ਦੀਆਂ ਖਾਲੀ ਥਾਵਾਂ ਭਰੋ :
- (ੳ) ਵਰਤਮਾਨ ਗੁਰਮੁਖੀ ਵਰਣਮਾਲਾ ਵਿੱਚ _____ ਵਰਣ ਹਨ।
- (ਅ) ਗੁਰਮੁਖੀ ਵਰਣਮਾਲਾ ਦੇ ਨਵੀਨ ਵਰਗ ਦੇ ਵਰਣ _____ ਹਨ।
- (ੲ) ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ _____ ਪਾਸੇ ਤੋਂ _____ ਪਾਸੇ ਵੱਲ ਨੂੰ ਲਿਖੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।
- (ਸ) ਗੁਰਮੁਖੀ ਵਰਣਮਾਲਾ ਦੇ ਸਵਰਗ ਦੇ _____ ਵਰਣ ਹਨ।
- (ਹ) ਗੁਰਮੁਖੀ ਅੱਖਰਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖਣ ਲਈ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ _____ ਹਨ।
- (ਕ) ਗੁਰਮੁਖੀ ਵਰਣਮਾਲਾ ਦੇ ਇੱਕ ਵਰਗ ਦੇ ਵਰਣ _____ ਬਣਤਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। $5 \times 1 = 5$

3. ਕੋਈ **ਇੱਕ** ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ :

- (ੳ) ਵਿਅੰਜਨ ਕਿਸ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ? ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ ਕਿੰਨੇ ਅਤੇ ਕਿਹੜੇ-ਕਿਹੜੇ ਵਿਅੰਜਨ ਹਨ।

ਜਾਂ

- (ਅ) ਲਘੂ ਸਵਰ ਕਿਸ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ? ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ ਕਿੰਨੇ ਲਘੂ ਸਵਰ ਹਨ ? ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸ਼ਬਦ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੇ-ਕਿਹੜੇ ਸਥਾਨਾਂ ਤੇ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ? $1 \times 5 = 5$

4. ਕੋਈ **ਇੱਕ** ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ :

- (ੳ) ਕੋਈ ਪੰਜ ਮਾਤਰਾ ਰਹਿਤ ਤਿੰਨ-ਅੱਖਰੀ ਸ਼ਬਦ ਲਿਖੋ।
- (ਅ) ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨਾਲ ਲਗਾਥਰ ਵਰਤ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਜੋੜ ਸਹੀ ਕਰੋ :
ਭਾਡਾ ਕੈਚੀ ਹਾ ਪੀਘ ਕਾ। $1 \times 5 = 5$

ਭਾਗ—ਅ

5. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ **ਛੇ** ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਦਿਉ :

- (i) ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ ਦੇ ਕਿਹੜੇ ਵਰਣਾਂ ਨੂੰ ਸਵਰ ਵਾਹਕ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ?
- (ii) ਸਵਰ ਵਾਹਕਾਂ ਨਾਲ ਲਗਾਂ-ਮਾਤਰਾਂ ਲਾ ਕੇ ਕਿਹੜੇ-ਕਿਹੜੇ ਸਵਰ ਬਣਦੇ ਹਨ ?
- (iii) 'ਅ' (ਆੜਾ) ਮੁਖਤਾ ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੈ ?
- (iv) ਬਿੰਦੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਿਹੜੇ ਸਵਰਾਂ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ?
- (v) ਲਾਂ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਨਾਲ ਬਿੰਦੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਾਲੇ ਕੋਈ ਪੰਜ ਸ਼ਬਦ ਲਿਖੋ।
- (vi) ਟਿੱਪੀ ਕੀ ਕਾਰਜ ਕਰਦੀ ਹੈ ?
- (vii) ਦੁਲੈਂਕੜ ਨਾਲ ਟਿੱਪੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਾਲੇ ਕੋਈ ਦੋ ਸ਼ਬਦ ਬਣਾਉ। $6 \times 1 = 6$

6. ਕੋਈ **ਦੋ** ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਦਿਉ :

- (ੳ) ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਪੈਰ ਅੱਖਰੀ ਕਿੰਨੇ ਹਨ ? ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਦੱਸੋ।
- (ਅ) ਪੈਰ ਅੱਖਰ 'ਵ' (ਵਾਵਾ) ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਾਲੇ ਚਾਰ ਸ਼ਬਦ ਬਣਾਉ।
- (ੲ) ਜੇਲ ਪਰੀਤ ਸਵੈਜੀਵਨੀ ਕਿਰਸ਼ਨ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਪੈਰੀਂ ਅੱਖਰ ਵਰਤ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਜੋੜ ਸਹੀ ਕਰੋ। $2 \times 2 = 4$

7. ਕੋਈ **ਤਿੰਨ** ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ :

- (ੳ) ਦੇਸੀ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਨਾਂ ਲਿਖੋ।
- (ਅ) ਕੋਈ ਦੱਸ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਦੇ ਨਾਂ ਲਿਖੋ।
- (ੲ) 48 ਤੋਂ 50 ਤੱਕ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਨੂੰ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ।
- (ਸ) ਹਫ਼ਤੇ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਦੱਸੋ।
- (ਹ) ਕੋਈ ਦਸ ਪਸ਼ੂਆਂ ਦੇ ਨਾਂ ਲਿਖੋ। $5 \times 3 = 15$